

До питання якості наукових робіт

УДК 001.85

БРИЖКО В.М., кандидат юридичних наук (*Doctor of Philosophy*), с.н.с.,
Заслужений винахідник республіки

ПРО НАУКОВИЙ РІВЕНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ

(рецензія на дисертаційне дослідження)

Постановка проблеми. На дорогу розвитку науки, на численні її відгалуження, прагнуть потрапити багато людей. І кожен має до неї своє цільове по життю відношення.

Хтось шукає новизну істини і нові знання, своєю творчою працею розвиває старі висновки. Частина людей розуміє важливість науки, підтримує в суспільстві пошану до неї і свідомість її морально-етичної необхідності.

Хтось скрупульозно чесний, а інший істину плутає з вигодою, грає з престижністю науки. Адже істина і не проста, і має до інтересів людей найживіше відношення. На шляху до неї виникають найрізноманітніші перешкоди, а нові плідні ідеї приходять досить рідко і часто зустрічають нерозуміння і затверджуються з великим опором, а то і ворожістю. Сама трудність збагнення істини часто посилюється соціальними і історичними обставинами. Проходження істини вимагає, крім іншого, ще і певної завзятості і твердості, чого у багатьох немає. На жаль, багато авторів статей і дисертацій погано розуміють те, що логіки умоглядних побудов (“голих ідей”) – абсолютно недостатньо для висновків та рекомендацій. У науках про суспільство (зокрема, в юриспруденції) доводиться вирішувати задачі, що не мають однозначного рішення, які вимагають перевіряти на адекватність нескінченно складні реальності, чого формально не можна зробити. Тому, потрібні неформальні кроки, потрібна оригінальність думки, новизна і глибока обґрунтованість висновків. А для цього вимагається не тільки щось припустити, але і конкретно та детально показати і проаналізувати припущення, а крім того – ще і доказово відкинути всі інші можливі пояснення, особливо найпростіші і звичні. Це загальна і первинна вимога науки, інакше можна придумати пояснень з “три короби”.

Якісь групи зацікавлені в знанні істини, а якісь – лише в деяких, в основному технічних її областях. Частина обвинувачує її в нових бідах людства.

Нерідко хтось бавиться, робить спроби самоствердження і просто годується, чекаючи від науки допомоги в адміністративно-меркантильному просуванні. Хтось, мінливо розуміючи суть наукових дискусій і суперечок, штовхає її вбік або назад в пізнанні – так “тризуть граніт науки”, що не жаліють ні граніту ні зубів. Буває так, що те, що вважають або видають за знання, такими зовсім не є. І головна біда полягає у тому, що велика кількість публікацій не є науковими дослідженнями, призначення яких полягає в рішенні наукових задач, а не у компіляції відомостей і формулюванні умоглядних уявлень. Саме звідси виникає брак наукової новизни, теоретичної та практичної значущості, відсутність основних ознак, характерних для наукового кваліфікованого дослідження та розвитку науки.

Представлена нижче рецензія на одну нещодавно захищену дисертацію затіяна головним чином не заради її засудження, а взагалі проти масової “навколонукової” пошесті і умоглядності при розробці наукових матеріалів, їх захисті і публікаціях. Як прийнято, окремі особисті відомості приводити не вважаємо за необхідне.

Метою роботи є об’єктивний, комплексний аналіз об’єкту та предмету дисертації, перевірка її відповідності вимогам і нормам чинного законодавства та положенням МОНмолодьспорту України на достовірність, повноту викладу та обґрунтованість висновків, рекомендацій тощо; оцінка відповідності результатів дисертації сучасному рівню знань у юридичній науці, тенденціям наукового прогресу, принципам державної наукової політики, вимогам правової та економічної доцільності, за умов врахування положень Закону України “Про наукову і науково-технічну експертизу” від 10.02.95 р. № 51/95-ВР, вимог Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.07 р. № 423 та наказу МОНмолодьспорту України від 14.09.11 р. № 1059.

Розглядаючи основну задачу у виконанні експертного аналізу, ми не вважаємо у праві відмовитися від розгляду суті дисертації на предмет не просто як наукової, але й як кваліфікаційної роботи, що визначається сукупністю нових наукових результатів і положень та, у зв’язку з цим, отримати відповідь на питання – у чому є особистий (власний) внесок автора в розвиток юридичної науки ?

Також ми виходимо з того, що при оцінці наданого у дисертації матеріалу мають цікавити спосіб мислення та поведінка, що нав’язуються автором і його керівником.

Враховуючи значний обсяг матеріалу та з метою економії часу більш детальна оцінка надана на основі всього вивченого матеріалу першої частини (Вступу), яка є відображенням автореферату та сутності змісту дисертації.

Стосовно інших частин дисертації (розділів, висновків, додатків, джерел) надано лише окремі зауваження з посиланням на відповідну сторінку.

Виклад основних положень. Дисертація, що рецензується, “Консолідація інформаційного законодавства України”, подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, складається із назви, переліку умовних скорочень, вступу, основної частини, висновків, додатків та джерел (217 с.).

УДК 340.136 – систематизація правових норм (право).

Аналіз основних складових дисертації		
	Тематика	Зауваження та коментарі
Назва	Назва дисертацій претендує на зв’язок з напрямками розвитку науки (див. с. 6), визначеними Верховною Радою України у Законі України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V.	1) Невідповідність абз.1 п. 2 “Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства” Розділу III “Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні” зазначеному Закону України. 2) Невідповідність пріоритетним напрямкам та планам розвитку правової науки, визначеними Постановами Президії НАПрН України у 2010-2013 рр., які передбачають розроблення теоретичних пропозицій та практичних рекомендацій щодо методології кодифікації інформаційного законодавства.
ВСТУП		
Актуальність теми	Про проблематику упорядкування інформаційного законодавства в контексті його консолідації, як	Тематика актуальна, але “консолідація” не вирішує завдання “створення цілісної системи законодавства, гармонізованої з

	визначального фактору систематизації. Здобувач вважає, що “консолідація” має функцію “узгодження різноманітних нормативно-правових актів” (с.5).	нормами міжнародного права з питань розвитку інформаційного суспільства” (див. вище зазначений Закон). “Консолідація” – формальне об’єднання кількох актів, які мають один предмет правового регулювання. Зміст актів не змінюється та не доповнюється. Нова якість у такому збірнику не може виникати.
Зв’язок робіт із науковими програмами..	Здобувач визначає, що “Дисертація виконана відповідно до підрозділу 2 розділу III...” Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V (с. 6).	Невідповідність абз.1 п. 2 “Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства” Розділу III “Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні” зазначеноу Закону України.
Мета і задачі.	Здобувач визначає, що “консолідація” є “форма систематизації” й, далі (у завданнях), що вона є “видом систематизації” (с. 6, 7)	Зазначена “форма” не може надавати нову якість нормативному акту та відповідати цілісній, несуперечливій системі. За суттю “консолідація” виконує роль групування, формального об’єднання окремих актів та є лише засобом забезпечення у досягненні якості. Вона може бути “видом систематизації” якщо немає необхідності у вдосконаленні та у розвитку законодавства.
Об’єкт дослідження	Визначений як “суспільні відносини у сфері інформації”	Зазначена сфера існує як фікція у зв’язку з тим, що поняття “інформація” не має однозначного визначення. Здобувачу слід було вести мову про “суспільні відносини, що пов’язані з інформаційною діяльністю”.
Предмет дослідження	Визначений як “консолідація інформаційного законодавства”	Немає необхідності посилювати “інформаційний шум” та трачати матеріальні ресурси на видання книг, завдяки компіюванню документів у один “толмут” під назвою Збірник інформаційного законодавства. Крім того, Здобувач визначив для дисертації наступне УДК - 340.136, що згідно міжнародної класифікації означає - систематизація правових норм (право). Проте, у предметі мова йде про законодавство, а не про норми. Функція “консолідації” технологічно-формальна – зібрати у один документ нормативні акти щодо відносин однорідної спрямованості та зробити одну книжку.
Методи дослідження	Здобувач визначає, що, зокрема, це методи “герменевтики”, “евристики” “порівняльно-правовий” та ін. (с. 8)	Предмет дослідження чітко визначає межі дослідження – це все, що стосується зовнішньої обробки нормативних актів. При чому тут вказані методи, зокрема, “герменевтика” – тлумачення значення правових текстів (закони, інструкції тощо)

<p>Емпірична основа дисертації</p>		<p>“евристіка” – випадковий проблиск думки , відкриття нового? Не зрозуміло, як, не вносячи змін до положень актів, можна займатися удосконаленням та винахідництвом.</p>
	<p>Здобувач визначає, що це “результати анкетування... , проекти Інформаційного кодексу” та ін. матеріали (без вказівки - які) (с.8).</p>	<p>По-перше. Результати анкетування не мають підтвердження їх публічного розгляду та офіційного затвердження (див. с. 186-188 дисертації). По-друге. Про проблеми систематизації законодавства можуть предметно судити лише фахівці-юристи. По-третє. Не коректно посилатися на проекти Кодексів, якщо предметом дослідження є “консолідація”, яка у сучасній теорії держави і права визнається як “<u>один із способів (! не від, а спосіб – від авт.) систематизації законодавства в процесі якого декілька актів об’єднуються в одному документі... і зміст його не змінюється</u>” (див., “Юридична енциклопедія” : в 6 т. / [редкол. : Ю.С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін.]. – К. : Укр. енцикл., 2001. – Т. 3 : К–М. – С. 268).</p>
<p>Наукова новизна результатів</p>	<p>Здобувач формулює <u>особисті здобутки та новизну</u> таким чином: уперше:</p>	
	<p>- “консолідацією” як “методом та процесом... варто послуговуватися при інкорпорації та кодифікації”;</p>	<p>Наукова новизна відсутня.</p>
	<p>- “запропоновано комплексне розуміння консолідації... , як соціального процесу”, а також - “соціальні процеси... утворюють доктринально сформовану методологію легального формування системи законодавства...”</p>	<p>Вважаємо зазначене набором слів, який не має змістовно-наукового навантаження. Наукова новизна відсутня.</p>
	<p>удосконалено:</p>	
	<p>- “концептуальні підходи до розуміння сутності консолідації... як комплексного підінституту систематизації...”</p>	<p>“Консолідація” не “підінститут”, а спосіб забезпечення інкорпорації або кодифікації. З точки зору розвитку юридичної науки, він самостійного значення не має (див. зауваження щодо предмету дисертації). Наукова новизна не проглядається.</p>
	<p>- “загальнонаукове бачення структури правового регулювання інформаційних відносин...”</p>	<p>Перш ніж “регулювати”, необхідним є упорядкування відносин у законодавстві. Проте, “консолідація” не має можливості як регулювати, так й упорядковувати відносини. Вона може виконувати завдання розташування</p>

		нормативного матеріалу за галузями права, у хронологічному порядку або за іншими формальними ознаками. Наукова новизна не проглядається.
	- “теоретичне розуміння консолідації міжнародного інформаційного права...”	По-перше. У міжнародному праві йдуть процеси адаптації, тобто пристосування національних законодавств до європейських правових стандартів, за умов визначення державами меж дії цих стандартів. Ні про які юридичні консолідації (складення законів до купи) мова не йде. По-друге. “Теоретичне розуміння” не є ціллю дисертаційної роботи. Якщо Здобувач щось не розуміє, то це його проблема. Головна задача дисертації – вирішення наукового завдання для отримання нових знань. Наукова новизна не проглядається.
	- “наукове значення консолідації...”	Те ж саме. Наукова новизна не проглядається.
	- “теоретичні положення консолідації як етапу до кодифікації...”	Вихід за межі сформульованого самим Здобувачем предмета дисертації. Наукова новизна не проглядається.
	- “розуміння окремих питань щодо консолідації... в аспекті розробок проекту Кодексу України про інформацію...”	“Розуміння” або “не розуміння” проблеми самого Здобувача. Задача дисертації – надання нових знань. Що стосується назви Кодексу, то вона не відповідає абз.3 п.2 Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V Наукова новизна не проглядається.
Практичне значення одержаних результатів		Не надано конкретних відомостей про особистий вклад Здобувача у підготовку підручників тощо. Теж саме стосується Актів впровадження. Крім просвітницького, ніякого практичного значення не проглядається.
Апробація результатів		Не надано конкретних відомостей щодо тематики доповідей Здобувача. Викликає великий сумнів у тому, що лише 3 статті у фахових виданнях є достатнім для написання дисертації за темою якої значна кількість фахівців-юристів із значним досвідом роботи понад 20 років дискутують.
Окремі зауваження по інших частинах дисертації		
РОЗДІЛ 1	“Консолідація” не є “методом нормотворення” (с.12)	
	Неаргументованість тези, що у суспільстві “виникла потреба... необхідності консолідації” (с. 13).	

<p>Крім того, вказана теза не відповідає Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V</p>
<p>“...здійснення кодифікації... - Кодексу України про інформацію...”(с.15)</p>
<p>Назва кодексу не відповідає Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V</p>
<p>Словосполучення “консолідація понятійного апарату” (с. 15) з точки зору сутності консолідації як “формального об’єднання” не має сенсу.</p>
<p>Перелік видів інформаційної діяльності (с. 16) не відповідає ст. 32. Конституції України та ст. 9 Закону України "Про інформацію" від 13.01.11 р. № 2938-VI</p>
<p>Наявність помилок по тексту - “комплексна (?) розвідка”, “наукова розвідка” тощо (сс. 16, 20, 21, 23, 26, 28, 68, 71).</p>
<p>Використання словосполучення “міжгалузева наукова дисципліна - інформологія” (с. 16) без пояснень та посилання на джерело.</p>
<p>Підміна тези предмету дисертації: “...легальна точка опори для проведення подальших досліджень у контексті формування методики інкорпорації ” (с. 19).</p>
<p>Помилка у розумінні понять “галузь права” та “інститут інформаційного права” (с. 20) Інститутів типу “право інформатики”, “право на комп’ютерні програми” тощо не існує. “Галузь права” – група норм, що врегульовує однорідні відносини. “Інститут...” – група норм, що врегульовує функціонально однорідні відносини певного виду спрямованості.</p>
<p>Ствердження, що Концепцію кодифікації інформаційного законодавства запропонувала одна людина (с. 23), з посиланням на публікацію цієї особи (див. [52]). При цьому, такої концепції не існує. У 2000 році Урядовою комісією була затверджена Концепція реформування законодавства України у сфері суспільних інформаційних відносин (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір від 24.09.08 р. № 25784); авторський колектив цієї Концепції визначений не 1, а 5 особами.</p>
<p>Без посилання на джерела, без обґрунтування помилково стверджується, що є “тенденція, пов’язана з розвитком законодавства із застосуванням консолідації” (с. 26).</p>
<p>Посилання на джерело 2008 р. [76] із ствердженням про розкриття її автором “змісту системи інформаційного права” та її “інституціоналізацію” структури (с. 28). В дисертації Здобувач ігнорує та не бере до уваги результати раніше опублікованих робіт багатьох фахівців у сфері інформаційного права, зокрема це стосується книги “е-будущее и информационное право”; под ред. д.ю.н., професора Р. Калюжного и д.э.н, професора Н. Швеца. – К.: Интеграл, 2002. – 264 с. – (500 прим.). – ISBN 966-7236-01-3.</p>
<p>Саме в цій монографії вперше була представлена структурна схема інформаційного права, структура кодексу та багато ін. схем щодо детальної структуризації.</p>
<p>У наступному, у 2006 році, вказана книга була дороблена та видана укр. мовою за назвою: “е-майбутнє та інформаційне право”; за ред. д.е.н., професора М. Швеця. – [2-е вид., доп.]. – К.: ТОВ “ПанГот”, 2006. – 234 с. – (300 прим.). – ISBN 966-96456-8-9.</p>
<p>У 2007 р. була також видана ще книга: “е-боротьба в інформаційних війнах та інформаційне право”: монографія; за ред. М. Швеця. – К.: ТОВ “ПанГот”, 2007. – 218 с. – (300 прим.). – ISBN 978-966-96731-6-9.</p>
<p>Вказане зауваження щодо ігнорування результатів раніше опублікованих робіт багатьох фахівців у сфері інформаційного права стосується навіть тих осіб, які наприкінці 1990 років вперше в Україні стали “піднімати” проблему розвитку інформаційного права (Баранов О.О., Жилияев І.Б., Фурашев В.М.) й сьогодні продовжують працювати у зазначеному науковому напрямку. Саме завдяки результатам їх наукових досліджень і організаційних зусиль були прийняті Закони України про Національну програму і Концепцію інформатизації від 1998 р., Концепція</p>

	<p>реформування законодавства України у сфері суспільних інформаційних відносин від 2000 р., Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V, Концепція Кодифікації інформаційного законодавства України від 2012 р. (гол. вик. Пилипчук В.Г.)</p> <p>Проте Здобувач у дисертації визначає, що “фундатором наукової доктрини структури інформаційного права” є “новатор із детальною аргументацією” (с. 29), прізвище якого згадує у дисертації (!) 64 рази.</p>
	<p>Здобувач помилково стверджує про існування “права власності на інформацію” (с. 30) “Інформація” – це субстанція, монополія на яку обмежена лише “черепною коробкою”.</p>
	<p>Не зрозуміло, що мається на увазі за словосполученням - “застосування інформації, масив даних, інших видів інформаційної діяльності” (с. 30) – “інформація”, “дані”, “види ...діяльності” – це не одне й теж. “Масиви даних” – поняття вже давно застаріле.</p>
	<p>Нема пояснення того, що розуміється під словосполученнями “принципи правового регулювання” та “принципи міжнародних відносин”, а також “прав творців інформації та їх (?) помічників” (с. 31).</p>
	<p>Помилково авторське право зараховано до “інституції” (с.31).</p>
	<p>Нема пояснення та аргументації того, що розуміється під “...норми консолідації інформаційних відносин”. Більш того, має місце порушення меж предмету дисертації.</p>
	<p>Помилка у ствердженні того, що д.ю.н. Марущак А.І. не займається проблемами інформаційної безпеки (с. 33) – це його основний вид діяльності.</p>
<i>Висновки до підрозділу 1.1</i>	<p>П. 1. Не відповідає дійсності (с. 34).</p> <p>П. 2. У розділі 1 не було надано пояснення того, що розуміється під словосполученням “консолідаційні чинники” (с. 34). Якщо на увазі мається проблема способів викладу норми (відсильний, бланкетний), то слід було вказати – що й як треба робити. Проте, “консолідація” не передбачає упорядкування норм. Пояснень немає, є просто постановка завдання (тезису) й немає його вирішення.</p> <p>П. 3. Не відповідає дійсності (див. вище надане).</p> <p>П. 4. Не може претендувати на висновок. Це констатація давно відомого.</p> <p>П. 5. Відсутня наукова новизна.</p>
<i>Висновки до підрозділу 1.2 (с. 75)</i>	<p>П. 1. Не має наукової новизни.</p> <p>П. 2. Не має наукової новизни.</p> <p>П. 3. Суперечить тому, що надано на с. 56 (консолідація – це “створення системи гіперзв’язків норм”), а на с. 75 – пропонується розуміти “як етап, так і процес, а також форму та ряд методик”.</p> <p>Яких етапів, методик тощо й де вони? Їх у дисертації немає. А це означає, що вона не має рішення поставленого завдання та не надає нових знань.</p> <p>П. 4. Не має наукової новизни.</p>
<i>Висновки до Розділу 1 (с. 75-76)</i>	<p>П. 1. Не відповідає дійсності (див с. 6 цього експертного висновку).</p> <p>П. 2. Не є результатом рішення завдання. Не має наукової новизни.</p> <p>П.3. Не має наукової новизни.</p> <p>П. 4. Визначення “консолідація”, що надане Здобувачем на с. 76, має абстрактний, завуальований характер та абсолютно не розкриває сутності цього поняття.</p>
РОЗДІЛ 2	<p>Зауваження до матеріалу, що наданий у Розділі 2, мають аналогічний характер. У їх основі полягає те, що Здобувач, з одного боку, намагається нівелювати (знищити) відмінності між поняттями “консолідація”, “інкорпорація”, “кодифікування”, а з іншого – підносить “консолідацію”, як основний і головний вид систематизації, який надає можливість удосконалення законодавства.</p>
<i>Висновки до підрозділу 2.1</i>	<p>Відсутні.</p>

<i>Висновки до підрозділу 2.2 (с. 149)</i>	<p>П. 1. Не має наукової новизни.</p> <p>П. 2. Помилка ототожнення “адаптації” (пристосування) нормативних документів та “консолідації” (зовнішня обробка) документів (не норм).</p>
<i>Висновки до підрозділу 2.3 (с. 154)</i>	<p>П. 1. Не має наукової новизни.</p> <p>П.2. Не має наукової новизни.</p> <p>П.3 – 6. Стосується проблем адаптації законодавства України до європейських правових стандартів та внесення змін до національного законодавства. До предмету дослідження щодо “консолідації” (“об’єднання” – як сам же Здобувач визначає “консолідацію” на с. 154) ця проблема не має прямого відношення.</p>
Висновки до Розділу 2 (с. 154)	<p>П. 1. Невідповідність Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V. Наукова новизна не проглядається.</p> <p>П.2. Не має наукової новизни.</p> <p>П.3. Не має наукової новизни за умов об’єктивності інтеграційних процесів.</p> <p>П.4. Декларативність висновку. Не має наукової новизни.</p>
РОЗДІЛ 3 (с. 157)	<p>Назва Розділу “Удосконалення інформаційного законодавства” викликає значний сумнів у тому, що шляхом “консолідації” тобто “об’єднання” (див. с. 154) актів можна отримати якісне законодавство. Тому Здобувач звертається до “кодифікації”, що є прямим порушенням меж сформульованого ним же предмету дисертації.</p> <p>Таким чином, в останньому і важливому розділі в рішенні наукової задачі по предмету дисертації відбувається порушення законів формальної логіки, яке визначається як підміна тезису.</p> <p>Тобто, Здобувач, висунувши спочатку певне положення (предмет дисертації), в Розділі 3 починає доводити щось інше, близьке або схоже з предметом дисертації положення і тим самим підміняє основну ідею завдання дослідження на іншу.</p> <p>Метою цього є бажання перемкнути увагу на обговорення іншого питання і, тим самим, зняти свої утруднення в рішенні спочатку поставленого головного завдання.</p>
<i>Висновки до підрозділу 3.1 (с. 164)</i>	<p>Підрозділ має просвітницький характер. Принципи, які у ньому наведено є відображенням положень Конституції України, Конвенції Ради Європи “Про захист прав людини і основоположних свобод” (Рим, 04.XI.1950 р.) та відповідних до неї Протоколів, які є складовою частиною законодавства України.</p> <p>Щодо Висновків.</p> <p>П. 1. Не має наукової новизни.</p> <p>П.2. Не має наукової новизни.</p>
<i>Висновки до підрозділу 3.2 (с. 164)</i>	<p>У підрозділі 3.2 мова йде про кодифікацію інформаційного законодавства з вкрапленнями замість “кодифікації” слова “консолідація”, словосполучення “консолідація різних наукових підходів” та знов-таки про Кодекс України про інформацію (с. 173). При цьому, Здобувач без посилання на джерела завершує дисертацію переліком “доктринальних положень” <u>по кодифікації</u> (!!! – не по “консолідації”), розроблених якимись особами, а не ним самим.</p> <p>У чому особистий внесок Здобувача в рішенні наукового завдання щодо предмету дисертації – не відомо.</p> <p>Висновки щодо підрозділу відсутні.</p>
Висновки до Розділу 3 (с. 177-178)	<p>П.1. Теоретичні розмірковування, не є рішенням завдання предмета дисертації.</p> <p>П.2. Здобувач продовжує стверджувати про необхідність Кодексу України про інформацію...” (чого настирливо дотримується й чому вчить вищезгаданий “фундатор-новатор” інформаційного права в Україні), не зважаючи на те, що ця назва не відповідає Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V.</p> <p>П.3. Порушення меж предмета дисертації.</p> <p>Щодо “формування... системних ознак інформаційного права” (с.178) – то це</p>

	<p>питання було детально досліджено впродовж 1998-2013 рр. та опубліковано у 4-х книгах, у багатьох наукових статтях значної кількості науковців, а також здійснено у виконанні впродовж 2010 -2012 рр. у НДІП НАПрН України НДР. Зокрема, це:</p> <p>Інформаційне право: нормативні та методологічні засади упорядкування інформаційних відносин: монографія. – К.: ТОВ “ПанТот”, 2009. – 290 с. – (300 прим.). – ISBN 978-966-96927-9-5.</p> <p>Методологічні та правові засади упорядкування інформаційних відносин: монографія ; рецензенти : академік НАПрН України Тихий В.П., академік НАПрН України Сегай М.Я., д.ю.н. Арістова І.В., к.ю.н. Яременко О.І. – К.: ТОВ “ПанТот”, 2009. – 418 с. – (300 прим.). – ISBN 978-966-1531-01-6.</p> <p>Нормативно-правові та методологічні засади упорядкування інформаційних відносин: посібник ; за ред. академіка НАПрН України В. Тація, академіка НАПрН України В. Тихого, член-кор. НАПрН України М. Швеця. – К.: ТОВ “ПанТот”, 2009. – 326 с. – (300 прим.). – ISBN 978-966-1531-05-4.</p> <p>Основи систематизації інформаційного законодавства: теоретичні та правові засади: монографія ; рецензенти : член-кор. НАПрН України О. Ярмиш, д.ф.н. О. Дзьобань, д.т.н. Д. Ланде. – К. : ТОВ “ПанТот”, 2012 р. – 304 с. – (300 прим.). – ISBN 978-966-1531-28-3.</p> <p>НДР “Методологія кодифікації інформаційного законодавства”, (державна реєстрація в УкрІНТЕІ від 14 січня 2010 р. № 0110U001020).</p> <p>Мета роботи: створення теоретико-правових основ цілісної системи інформаційного права та інформаційного законодавства України.</p> <p>Предметом дослідження є методологія упорядкування інформаційних відносин та кодифікації інформаційного законодавства України.</p> <p>Практичними результатами виконання НДР є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • рекомендації щодо систематизації та удосконалення упорядкування інформаційних відносин в Україні; • рекомендації до кодифікації інформаційного законодавства України; • проект Концепції кодифікації інформаційного законодавства України; • функціональна схема інформаційно-пошукової системи порівняння законодавства України з європейськими правовими стандартами у інформаційній сфері; • Матриця положень (статей) основних законів України в інформаційній сфері та положень у проектах кодексів. <p>Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що на базі ретроспективного аналізу і узагальнень міжнародної та вітчизняної нормативно-правової бази, систематизації на теоретичному рівні, практики та думок, оцінки тенденцій, що намітилися, здійснено дослідження проблеми становлення інформаційного права в контексті євроінтеграційних процесів, поширення інформаційно-комп’ютерних технологій, мереж та розробка методологічних основ кодифікації інформаційного законодавства України.</p>
<p>Висновки (с.179-181)</p>	<p>П.1. Ствердження про те, що “у висновках дисертації наведено... (!!!) <u>нове бачення...</u> консолідації”. Як практично здійснювати цю консолідацію – відповіді немає.</p> <p>П. 2. Ствердження про те, що “консолідація” – це “безперервний процес як на науковому, так і правотворчому та правозастосовному рівнях”. Про суть процесу, який полягає лише у зовнішній обробці та об’єднанні нормативного матеріалу, мови немає.</p> <p>П.3. Не має наукової новизни.</p> <p>П.4. Термін “легальна консолідація” у правотворчості не має легального визначення. Його пояснення у роботі немає.</p> <p>П.5. Не має наукової новизни.</p>

	<p>П.6. Не відповідає рішенню наукового завдання.</p> <p>П. 7. Не обґрунтований та декларативний.</p> <p>П.8. Порухення меж предмета дисертації.</p> <p>П.9. Має характер заклику та не надає відомостей із рішення наукового завдання щодо предмету дисертації.</p> <p>П.10. Не має наукової новизни. Не коректно втручатися у законотворчу роботу Верховної Ради, не маючи на те серйозного обґрунтування.</p>
Плагіат	
<p>У дисертації існують факти текстових запозичень, використання ідей і результатів без відповідних посилань на першоджерела (с. 21, 24, 26, 37, 40-42, 46, 47, 49, 52, 68, 69, 129, 173-177). Такий підхід може створювати уявлення про подання Здобувачем результатів власних досліджень.</p> <p>При цьому зазначимо, що факт плагіату розповсюджується не тільки на запозичені чужі наукові результати, а і на звичайні тексти. Тобто, кожен <u>Здобувач повинен самостійно</u> написати абсолютно весь текст дисертації. Також не можна у списку використаних джерел дисертації вказувати роботи, на які у тексті немає посилань.</p> <p>Це пояснюється тим, що <u>дисертація є кваліфікаційною науковою роботою з отримання нових знань</u>. І кандидат наук – це людина, яка повинна самостійно вирішити наукове завдання, описати як це робилося та надати рекомендації із застосування на практиці відповідних результатів, а не здійснювати повтор, компіляцію і переформовування чужих думок на свій умоглядний розсуд.</p>	

Висновки.

Підводячи підсумок розгляду дисертації “Консолідація інформаційного законодавства України” та на підставі вище наданого її аналізу, слід зазначити наступне:

1) Здобувач має знання у області теорії держави і права та інформаційного права, що можуть стати в нагоді у просвітницької діяльності, якщо він прийме до уваги наші зауваження.

Серйозними зауваженнями є те, що дисертація, головне призначення якої у отриманні нових наукових знань, виконана на рівні компіляції відомостей, переформулювання раніше опублікованих думок, в контексті одного суб’єктивного уявлення про структуру інформаційного права та інформаційного законодавства, й невдалих спроб обґрунтування пріоритету “консолідації” інформаційного законодавства над “кодифікацією”.

Зауважимо, що згідно з поглядами сучасної теорії держави і права:

“консолідація” у юриспруденції – це зовнішня обробка нормативних документів, шляхом розташування їх за галузями права, у хронологічному порядку або за іншими формальними ознаками. За результатами цієї роботи видають Збірник актів, у якому всі нормативні положення раніше прийнятих актів об’єднуються у ньому без будь-яких змін;

“інкорпорація” у юриспруденції – це внесення поточних змін і доповнень у діюче законодавство в межах конкретного нормативного акту;

“кодифікація” у юриспруденції – це перегляд усіх наявних в конкретній галузі права норм, вилучення застарілих, вироблення нових, заповнення прогалін у регулюванні, усуненні розбіжностей та суперечностей між окремими нормами і зведення їх в один нормативний акт. За результатами цієї роботи видають Кодекс, який після Конституції вважається нормативно-правовим актом, що має вищу юридичну силу для відповідної галузі. Кодекс є новим за формою і змістом актом, що замінює велику

кількість розрізнених правових актів. Наявність його є показником зрілості національної правової системи

Однак, дисертація не містить однозначного визначення основних понять, зокрема поняття “консолідація” (см. с. 5, 6, 8, 9, 12, 34, 56, 76, 154, 179), вносить плутанину у розуміння поняття “інкорпорація” (см. с. 49) та недостатню конкретику у сутність поняття “кодифікація” (см. с. 49 та ін. за текстом), що сприяло низькому ступеню обґрунтованості наведених у дисертації положень, висновків і рекомендацій.

Причина зазначеного може полягати у намірах Здобувача – не вийти за межі предмету дисертації, чому завжди сприяє приблизність, незбалансованість та поверховість змісту визначень, що визначається у словах-анонімах. За суб’єктивними намірами є можливість здійснити підміну поняття у бажаному місці роботи, але це є свідченням порушення законів формальної логіки, що вносить плутанину у наукове пізнання.

2) Актуальність теми щодо потреб у систематизації інформаційного законодавства України не викликає сумніву. Проте визначені Здобувачем назва та предмет дисертації не відповідають положенню абз.1 п. 2 Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки” від 09.01.07 р. № 537-V, пріоритетним напрямом та планом розвитку правової науки в Україні визначеними Національною академією правових наук України.

Постановочна частина дисертації (об’єкт, предмет, проблема, цілі та завдання дослідження) слабо корелюється зі сформульованими результатами дослідження за схемою: завдання – його вирішення (отримані результати) – новизна.

Не наведено результатів критичного аналізу та порівняння з відомими розв’язаннями поставленого наукового завдання.

Дисертації бракує наукової новизни, теоретичної та практичної значущості, вона не має основних ознак, характерних для наукового кваліфікованого дослідження. Більшість висновків є загальновідомими положеннями. Незрозуміло також, який конкретний результат дисертаційного дослідження та як використовувати його результати в сучасних умовах.

Однією із безумовних вад дисертаційної роботи є недостатність публікацій за темою дослідження та апробацій на наукових конференціях (у дисертації й авторефераті згадується 3 фахові наукові статті та 4 конференції, без вказівки назв статей та виступів).

Акти впровадження результатів дисертації, що наведено у додатках, не містить конкретних даних про те, що саме впроваджено, і за рахунок чого досягається позитивний ефект, немає аналізу складових і відомостей про досягнення такого ефекту.

3) Дисертація за назвою, змістом і суттю, використаними методами, отриманими результатами, публікаціями та практичним значенням не містить наукової новизни, а отже, не відповідає науковому дослідженню та вимогам ВАК України до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07.

4) Вважаємо, переважна частина зауважень стосується наукового керівника.

Однак, як зазначено раніше, Здобувач у дисертації визначає, що “фундатором наукової доктрини структури інформаційного права” є “новатор із детальною аргументацією” (с. 29), прізвище якого згадує у дисертації не менш як 64 рази. Якщо підрахувати перелік наведених думок “фундатора” та виходити з кількості сторінок основної частини дисертації (181 с.), то отримуємо висновок про те, хто насправді був керівником Здобувача – прізвище “новатора-фундатора” згадується або він цитується у

середньому через кожні 2 сторінці дисертації. При цьому, як факт, сам “фундатор” на словах за “кодифікацію”, а Здобувача курирував (допомагав, з елементами маніпуляції) у плані “консолідація”, й потім – (!!!) офіційно опонував.

Хтось з великих людей сказав – *Плохой учитель преподносит истину, как считает нужным. Хороший – учит ее находить.* При цьому, навряд чи був прав Д. Дідро, коли говорив: *“Книга, над которой зеваешь, не вредит никому”*. Шота Руставелі помічав: *“Чем наполнена посуда, то и выльется оттуда”*.

Як вищевказане узгоджується з такими поняттями як “наукова етика” та “наукова культура” – залишається під питанням. Мабуть це пов’язано з дуже розхожою думкою – *юриспруденція моралі не має*. На превеликий жаль, у принципі, зазначене не піддається повному раціональному осмисленню і вербальному опису, навіть при наявності Закону України *“Про захист суспільної моралі”*, *“Етичного кодексу ученого України”* – //Бюлетень ВАК України. – 2010. – № 2 ([//www.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2009/regulations/OpenDocs/090415_2.pdf](http://www.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2009/regulations/OpenDocs/090415_2.pdf)) або *“Кодексу наукової етики”*, який розроблений у 2005 р. Українською федерацією учених та Центром досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України.

~~~~~ * * * ~~~~~